ΓΙΑ ΤΗΝ (ΠΟΛΙΤΙΚΗ) ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ (ΜΕΡΟΣ Β΄)

στον Παναγιώτη Κ., 15χρονο Ρομ από το Καματερό

Στο προηγούμενο μέρος του κειμένου είχαμε μιλήσει για το πώς είχαν ξεκινήσει να οργανώνονται οι ρατσιστές κάτοικοι του κάτω χαλανδρίου απέναντι στους Ρομά και τις Ρομνί που μένουν στον καταυλισμό του Νομισματοκοπείου. Είδαμε πως οι κινήσεις της ελληνομάζας περιλάμβαναν αφενός διάχυτη από-τα-κάτω πίεση στο σχολείο – έναν τόπο όπου παραδοσιακά ασκείται αντιτσιγγάνικη πολιτική εμπεδώνοντας το θεσμικό και τον κοινωνικό ρατσισμό – αφετέρου συγκρότηση επιτροπής κατοίκων και άσκηση "πίεσης" στους αρμόδιους κρατικούς φορείς σε σχέση με την εκκένωση του καταυλισμού. Παρακολουθήσαμε το λόγο που παράχθηκε για τους/ τις Ρομά/ Ρομνί, την εγκληματοποίησή τους και τον υγιεινισμό, ως συγκεκριμένα περιεχόμενα στα υλικά συμφέροντα των κατοίκων της περιοχής. Στο β΄ μέρος του κειμένου, θα σχολιαστούν αφενός οι κινήσεις των αριστερών αφετέρου οι απαντήσεις που έχουν δοθεί από τις ομάδες του ανταγωνιστικού κινήματος πέρα από την αριστερά· για να καταλήξουμε σε μερικά συμπεράσματα για ριζοσπαστική αντιφασιστική χρήση.

***(αντι)πράξη πρώτη:**

πώς επιλέγουν να απαντήσουν οι αριστεροί

Βρισκόμαστε στο σωτήριο έτος 2013. Η ρατσιστική επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου έχει κάνει την εκδήλωση αυτοπαρουσίασής της στους δημότες τον Μάιο. Έχει δει τους εχθρούς της (1), συσπειρώνεται με τους φίλους της και πετυχαίνει να συγκεντρώσει το ποσό των 11.000€ ώστε να προσβάλλει την απόφαση να μεταφερθεί ο καταυλισμός 400 μέτρα πιο κάτω από εκεί που βρίσκεται (2). Ακολουθεί ένα καυτό καλοκαίρι όπου το αναψυκτήριο του γηπέδου του απόλλωνα χαλανδρίου ορίζεται σαν τόπος συνάντησης όλων των ρατσιστών χαλανδραίων. Σ' όλη αυτή την περίοδο δεν εμφανίζεται καμία εκδήλωση συμπαράστασης στους Ρομά από την αριστερά του δήμου. Αντίθετα, υπενθυμίζεται σε όλους τους τόνους ότι «η πόλη μας έχει ανάγκη χώρων πρασίνου, επομένως δεν μπορούν να έρθουν εδώ οι Τσιγγάνοι». Το επιχείρημα της οικολογίας επιστρατεύεται από τους αριστερούς ώστε να μην γίνει αποδεκτή η πρόταση αυτή. Σιγή ιχθύος σε επίπεδο δημόσιου λόγου/παρέμβασης, σιγή απόλυτη αναφορικά με το ρατσισμό των κατοίκων και το όχημα της "επιτροπής κατοίκων". Ωστόσο, όσα φέρνει η ώρα δεν τα φέρνει ο χρόνος. Έξι μήνες αργότερα (Νοέμβριος 2013) καλείται εκδήλωση που αφορά στο θέμα του καταυλισμού από την οργάνωση του κεερφα χαλανδρίου (3). Ωστόσο, ενώ η εκδήλωση είναι προγραμματισμένη να γίνει στο κέντρο νεότητας χαλανδρίου, μετά από άτυπη απαγόρευσή της από την δημοτική παράταξη της δεξιάς (και τη μήνιν δεξιού αντιδημάρχου), λαμβάνει τελικά χώρα στα γραφεία της αριστερής παράταξης "αντίσταση με τους πολίτες του χαλανδρίου".

Δύο μήνες αργότερα το κεερφα έχει προγραμματίσει ξανά εκδήλωση στο κέντρο νεότητας του δήμου χαλανδρίου. Μια εκδήλωση στην οποία θα συζητιόταν το ζήτημα του καταυλισμού των Ρομά/Ρομνί· έχοντας, όμως, πάρει το μάθημά τους για το θεσμικό ρατσισμό κόλλησαν αφίσες που δεν καλούσαν σε συζήτηση για τους Ρομά, αλλά για την παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού – προφεστιβαλική εκδήλωση, σαν να λέμε (4). Όταν ήρθε η ώρα της εκδήλωσης στην αίθουσα υπήρχαν 40 περίπου Ρομά, 2-3 αριστεροί, 10 αναρχικοί-αυτόνομοι-αντιεξουσιαστές και κανένας "απλός κάτοικος". Στην εκδήλωση αυτή οι αριστεροί εισηγητές μας είπαν τα εξής:

- καταρχάς, οι Ρομά πρέπει να συνταχθούν με την ελληνική εργατική τάξη, (η οποία είναι η ίδια που τους αποκλείει από τους κόλπους της – πράγμα που συστηματικά αποκρύπτεται).

- οι Ρομά πρέπει να συνταχθούν μαζί με το λαό του χαλανδρίου και να διεκδικήσουν από το δήμο να ικανοποιήσει τα (δίκαια) αιτήματά τους.

- οι Ρομά πρέπει να προσέχουν τις συμπεριφορές τους για να μην δίνουν πάτημα σε κάποιους κακούς συμπολίτες μας να υποστηρίζουν ακραίες απόψεις, και

- οι Ρομά πρέπει να ακούσουν τους αριστερούς για να μάθουν πώς να λειτουργούν μέσα στο αντιφασιστικό κίνημα.

Και σε όλη την εκδήλωση ούτε μια κουβέντα για αντικρουόμενα συμφέροντα ρατσιστών και Ρομά, ούτε μια κουβέντα για την από-τα-κάτω οργάνωση των ρατσιστών, ούτε μια κουβέντα για τις σχέσεις που μπορούν να αντιπαρατεθούν στην επιτροπή κατοίκων, ούτε μια κουβέντα δικαιολόγησης του γεγονότος πως οι ίδιοι οι διοργανωτές φοβήθηκαν να ανακοινώσουν την εκδήλωση για τους Ρομά αλλά την κάλυψαν πίσω από άλλου περιεχομένου αφίσα (5). Ακούσαμε και το κήρυγμα, δε, πως η επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου δεν μας απασχολεί, γιατί «πτήθηκε», λέει, «όταν εμφανίστηκε στο δημοτικό συμβούλιο και έφυγε μετά την πίεση των αριστερών και των Τσιγγάνων που ήταν παρόντες».

Προσπερνώντας όλα τα άλλα, θα θέλαμε να σταθούμε σε

δύο σημεία που αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η αριστερά (τουλάχιστον το κομμάτι της που ασχολείται με τον "αντιρατσισμό") και γιατί αυτός αφενός εμποδίζει την ανάπτυξη αγώνων και κινητοποιήσεων αφετέρου αναπαράγει (με διαφορετικούς τρόπους) τη ρατσιστική αντίληψη ότι οι Ρομά/Ρομνί δεν είναι ικανοί/ικανές να υπερασπιστούν τους/τις εαυτούς/εαυτές τους παρά μόνο υπακούοντας στους μπαλαμούς. Ακόμη μια φορά ο κύριος τόνος δίνεται από τους έλληνες.

Το πρώτο σημείο έχει να κάνει με το ότι οι κινηματικές πρακτικές και ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η αριστερά στην ελλάδα σπάνια λαμβάνουν υπόψη την κριτική στο έθνος – όχι στον εθνικισμό, ως ένα κακό σύμπτωμα μιας υγιούς συμπεριφοράς, του πατριωτισμού, αλλά στον ίδιο τον πυρήνα της απόλαυσης των προνομίων του να ανήκει κάποι@ στην ελληνική εθνική κοινότητα. Ακόμη πιο σπάνια λαμβάνουν υπόψη τους ότι τα σύγχρονα υποκείμενα κατασκευάζονται στη βάση μιας συνάρθρωσης των ταυτοτήτων/σχέσεων του έθνους, του φύλου, της σεξουαλικότητας, της κοινωνικής τάξης, της φυλής. Αντίθετα, για την αριστερά, υπάρχουν κάποιες παραδοχές (συνήθως άρρητες): όλοι είμαστε – ή πρέπει να θέλουμε να γίνουμε – έλληνες πολίτες, οι αγώνες διεξάγονται ως ανταγωνισμός αρρενωποτήτων, ενώ δεν υπάρχουν διαφορετικά ταξικά συμφέροντα παρά μόνο στο αφαιρετικό (και αντισημιτικής προέλευσης) σχήμα του «η κακιά πλουτοκρατία, ο καλός λαός». Έτσι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το επιχείρημα που προβάλλεται είναι πως οι Ρομά είναι αυτοί που ως ταξικά αδέρφια με τους έλληνες, πρέπει να καλέσουν τους τελευταίους να ξεπεράσουν το ρατσισμό τους για να διεκδικήσουν μαζί τα δίκια τους απέναντι στο κράτος. Το σχήμα αυτό μπάζει από χίλιες μεριές· κυρίως, επειδή το πρόβλημα του ελληνικού ρατσισμού είναι ότι παρουσιάζει ως φυσική ιδιότητα την εθνική καταγωγή. Ο τρόπος μετάδοσης της εθνικής καταγωγής βασίζεται στις κανονιστικά ετεροφυλοφιλικές σχέσεις συγγένειας (6). Έτσι, η ιεράρχηση των υποκειμένων με βάση την εθνικότητα αρθρώνεται μαζί με τις έμφυλες σχέσεις και διασταυρώνεται με τις (εμφανιζόμενες ως) φυλετικές ή/και πολιτισμικές διαφορές – παράγοντας ιστορικά περίπλοκες βιοπολιτικές τεχνικές εξουσίας.

Από την άλλη μεριά, η κυριαρχία του πατερναλισμού στο λόγο των αριστερών, του «εμείς-εδώ-ξέρουμε-καλά-και-θα-σας-πούμε-τι-παίζει», προτείνει σαν κινηματική μέθοδο τη διαμεσολάβηση. Αφού οι ίδιοι οι Τσιγγάνοι δεν μπορούν να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους (επειδή δεν συμπεριφέρονται όπως θέλουμε, επειδή κλέβουν, επειδή παίζουν δυνατά μουσική κλπ αντιτσιγγανικά στερεότυπα), θα τους συμβουλέψουμε εμείς που έχουμε το know how. Έτσι, οι Ρομά και οι Ρομνί, παρότι απειλούν την κανονικότητα δεν θεωρούνται υποκείμενα εμπρόθετης δράσης αλλά αντικείμενα προς εκμετάλλευση. Εκεί, στο λεπτό αυτό σημείο, εμφανίζεται η σύγκλιση των σκληρών ρατσιστών με τους "ευαίσθητους": μια τομή στην οποία οι Ρομά/Ρομνί δεν θεωρούνται υποκείμενα ικανά να αποφασίζουν και να δρουν για τους εαυτούς και τις εαυτές τους. Και φυσικά αυτό γίνεται επειδή ο ρατσισμός των ελλήνων (στον οποίο θα αντιπαρατάσσονταν οι Ρομά/Ρομνί) δεν υπάρχει. Στο σχήμα αυτό, οι έλληνες δεν είναι ρατσιστές. Το ερώτημα που αβίαστα προκύπτει είναι το εξής: μα γιατί δεν υπάρχει ρατσισμός αφού εκφράζεται όσο πιο ρητά γίνεται; Μα επειδή το υποκείμενο που πρέπει να διαμεσολαβηθεί είναι ο λαός ως ενιαίο υποκείμενο που αδικείται στη μοιρασιά. Επειδή, με άλλα λόγια, η αριστερά καλείται να διαχειριστεί το ζήτημα με όρους άρχουσας δημοτικής παράταξης. Έτσι, είναι πολύ προσφορότερο για τους αριστερούς να αναφέρονται σε αφηρημένα σχήματα, να υποστηρίζουν ανοιχτά τους ρατσιστές δηλώνοντας ότι για να είναι τέτοιοι πρέπει να έχουν τατουάζ τη σβάστικα στο μέτωπό τους, ενώ μέσα από το σχήμα της "τριπλής ομηρίας" (7) (των Ρομά, των κατοίκων και των ιδιοκτητών), ξεπλένεται πλήρως ο σιχαμένος αντιτσιγγανισμός των χαλανδραίων. Σε αυτό το λόγο, οι Ρομά και οι Ρομνί θεωρούνται αντικείμενα προς διαχείριση.

Στα ίδια νήματα σκέψης αναπαράγεται αυτούσιος ο αντιτσιγγανικός λόγος, μέσα από το επιχείρημα πως οι ίδιοι (ως μειονότητα) ευθύνονται για το ρατσισμό που βιώνουν. Η σύγχρονη άσκηση ρατσιστικής πολιτικής δεν εφαρμόζεται μόνο με τον αυταρχικό, ολοκληρωτικό και εξοντωτικό έλεγχο των μειονοτήτων· περιλαμβάνει, επιπλέον, την εξίσωση των θυτών με τα θύματα, την εξίσωση της ελληνικής πλειονότητας με τις μειονότητες, το να θεωρούνται a priori ίσοι εκείνοι που απολαμβάνουν να ασκούν τα προνόμιά τους στην πλάτη όσων είναι πολιτισμικά αποκλεισμένοι (των Ρομά/Ρομνί στη συγκεκριμένη περίπτωση). Τι διατυμπανίζεται, λοιπόν; Ότι οι ίδιοι οι Ρομά είναι υπεύθυνοι για τους αποκλεισμούς τους και όχι ο ρατσισμός (θεσμικός και κοινωνικός) των μπαλαμών. Και οι αριστεροί μπαλαμοί είναι αυτοί που θα δείξουν στους Ρομά πώς να αντιπαλέψουν την κατάσταση αυτή... Αναγκαία παρένθεση: Στον καιρό που μεσολάβησε από το α΄ μέρος του κειμένου αυτού μέχρι σήμερα υπήρξε μια αλλαγή στη διαχείριση του δήμου χαλανδρίου. Οι δημότες εξέλεξαν αριστερό δήμαρχο, τον επικεφαλής της παράταξης "αντίσταση με τους πολίτες του χαλανδρίου". Αυτό είχε κάποιες συνέπειες και στον τρόπο με τον οποίο εμφανίζεται στη δημόσια σφαίρα η εκκένωση του καταυλισμού. Έτσι, μετά την αναβολή της στις 30/09/2014, η εκκένωση έχει μετατεθεί για το μάρτιο του 2015. Τον τελευταίο μήνα, σύμφωνα με το ρεπορτάζ [sic], ο δήμος χαλανδρίου έχει προβεί

σε μια μετατόπιση αναφορικά με τη διαχείριση του πληθυσμού των Ρομά. Αφενός ενημερώνει κάθε ενδιαφερόμενη πως δεν μπορούν να βρεθούν χώροι κατοικήσιμοι για τους/τις Ρομά/Ρομνί εντός των ορίων του δήμου (πράγμα που ζητούν και οι ίδιοι/ίδιες). Αφετέρου έχει προχωρήσει σε μια σειρά τεχνικών βιοπολιτικής διακυβέρνησης που περιλαμβάνουν απογραφή των κατοίκων του καταυλισμού και απάντηση σε ένα ερωτηματολόγιο από μεριάς των Ρομά/Ρομνί. Έτσι, λοιπόν, ενώ δεν παρέχεται κανένα εχέγγυο αναφορικά με την παραμονή τους στο χαλάνδρι, οι Ρομά και οι Ρομνί εγκαλούνται να ενταχθούν [sic] στη ζωή της πόλης, να βρουν δουλειά (8). «Δεν υπάρχει άλλη ρεαλιστική λύση» και «δεν μπορεί να παραμείνει η ίδια κατάσταση» ήταν οι δύο φράσεις μότο που ακούστηκαν εκεί, ενώ το αποκορύφωμα ήταν πως οι Τσιγγάνοι καλούνταν να βοηθήσουν ώστε «να βρεθεί μια λύση στο πρόβλημα επ' ωφελεία όλων» – κοινώς να συνδράμουν στην προσπάθεια των ελλήνων να φτιάξουν την περιουσία τους την ώρα που οι ίδιοι θα πετιούνται έξω από τον αστικό ιστό. Ο πιο ακριβής έλεγχος του πληθυσμού των Ρομά είναι η καλύτερη συνταγή για κάτι τέτοιο. Έτσι, μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια: και οι ίδιοι «θα πουν τα προβλήματά τους» και η διαχείρισή τους δεν θα περιλαμβάνει (μόνο) μπάτσους. Κλείνει η παρένθεση.

***(αντι)πράξη δεύτερη: πώς επιλέγουν να απαντήσουν οι «πέρα-από-την-αριστερά»**

Από τη μεριά των ομάδων του αντιεξουσιαστικού/αναρχικού/αυτόνομου "χώρου" μπορούμε να πούμε ότι την εκκωφαντική σιωπή έσπασαν κάποιες σποραδικές απαντήσεις (9) που εκφράστηκαν κυρίως στην αναζωπύρωση του ζητήματος της εκκένωσης του καταυλισμού των Ρομά/Ρομνί. Δύο είναι αυτές οι κινήσεις που θα σχολιάσουμε, επειδή κρίνουμε ότι είναι χαρακτηριστικές των αντιλήψεων που κυριαρχούν στις συλλογικότητες αυτού του πολιτικού "χώρου" αλλά και επειδή καταδεικνύουν τους τρόπους με τους οποίους επιλέγουν να απαντήσουν στην οργάνωση του ελληνικού ρατσιστικού όχλου και του κράτους του.

Η πρώτη αφορά στην αντισυγκέντρωση που καλέστηκε την ημέρα διεξαγωγής του ανοιχτά ρατσιστικού καλέσματος της επιτροπής κατοίκων χαλανδρίου ενάντια στη μετεγκατάσταση των Ρομά/Ρομνί στην περιοχή του γηπέδου του απόλλωνα χαλανδρίου. Η αντισυγκέντρωση αυτή παρότι καλέστηκε βιαστικά και υπό το καθεστώς πίεσης του δυσβάσταχτου ερωτήματος «τι κάνουμε τώρα;» κατάφερε να συσπειρώσει γύρω στα 50 άτομα από χαλάνδρι, μαρούσι και αγία Παρασκευή. Η αναγνώστριες μπορούν να φανταστούν την έκπληξη αυτών των 50 όταν φτάνοντας έξω από το κέντρο νεότητας αντίκρισαν 200 και πλέον κατοίκους να έχουν μαζευτεί έξω από το χώρο αναφωνώντας πως «φτάνει πια με τους γύφτους!», «κάτι πρέπει να κάνουμε για την εγκληματικότητα τους», «άσε που βάζουν μουσική πολύ δυνατά συνεχώς». Μπροστά στη θέα αυτού του συρφετού ξεδιπλώθηκαν μεμιάς όλες οι αδυναμίες μας. Αδυναμίες θεωρητικές· αδυναμίες οργανωτικές· αδυναμίες πρακτικές. Συνοπτικά, αδυναμίες πολιτικής ανάλυσης της συνθήκης που ζούσαμε. Αδυναμίες αναγνώρισης του από-τα-κάτω ρατσισμού που οργανώνεται.

Πιο συγκεκριμένα, θεωρώντας ότι το κάλεσμα της επιτροπής κατοίκων δεν θα στεφθεί με επιτυχία, κρίναμε πως δεν χρειάζεται να υπάρχει απόλυτη συμφωνία στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίζαμε τους "παραπλανημένους" εκείνους κατοίκους που θα έρχονταν για να παρακολουθήσουν την εκδήλωση. Μια στρατηγική που φάνηκε καταστροφική όταν άρχισε να λαμβάνει χώρα η «ζύμωση» των κατοίκων με τους αντιφασίστες. Η ζύμωση αυτή θα λέγαμε ότι δεν είχε ακριβώς τα επιθυμητά αποτελέσματα καθώς σε πάμπολλες περιπτώσεις οι δύο αντιπαρατιθέμενες πλευρές έφταναν να συμφωνούν γύρω από την ανάγκη να δοθεί μια λύση στο πρόβλημα των Τσιγγάνων! Η δυσάρεστη, είναι αλήθεια, επιβεβαίωση του ότι δεν αρκεί να μπεις στο "χώρο" για να εμβαπτιστείς με τις "αρετές" του αντιρατσισμού (πόσο μάλλον της κριτικής στον αντιτσιγγανισμό!) μας έκλεινε το μάτι.

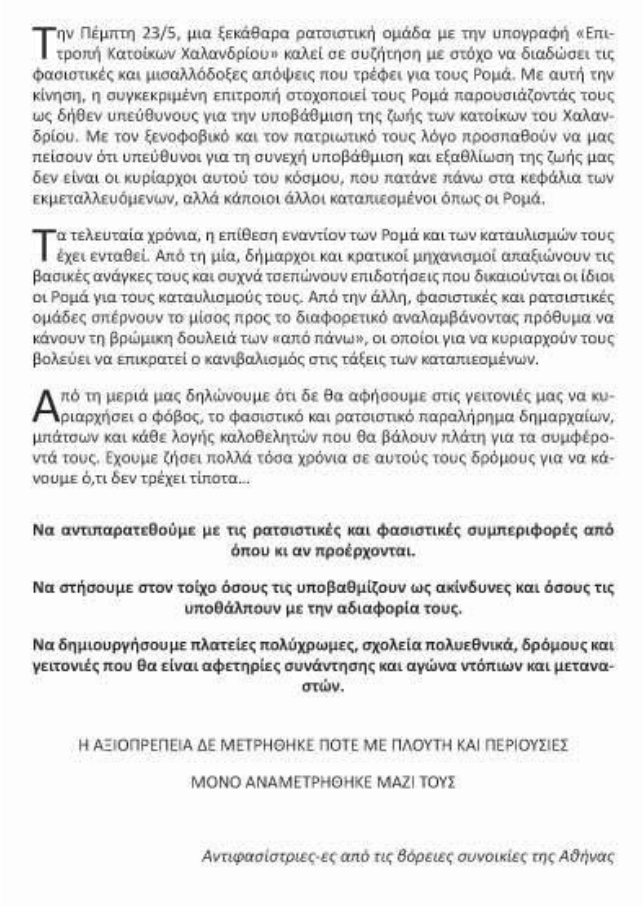

Την Πέμπτη 23/5, μια ξεκάθαρα ρατσιστική ομάδα με την υπογραφή «Επιτροπή Κατοίκων Χαλανδρίου» καλεί σε συζήτηση με στόχο να διαδώσει τις φασιστικές και μισαλλόδοξες απόψεις που τρέφει για τους Ρομά. Με αυτή την κίνηση, η συγκεκριμένη επιτροπή στοχοποιεί τους Ρομά παρουσιάζοντάς τους ως δήθεν υπεύθυνους για την υποβάθμιση της ζωής των κατοίκων του Χαλανδρίου. Με τον ξενοφοβικό και τον πατριωτικό τους λόγο προσπαθούν να μας πείσουν ότι υπεύθυνοι για τη συνεχή υποβάθμιση και εξαθλίωση της ζωής μας δεν είναι οι κυρίαρχοι αυτού του κόσμου, που πατάνε πάνω στα κεφάλια των εκμεταλλευόμενων, αλλά κάποιοι άλλοι καταπιεσμένοι όπως οι Ρομά.

Τα τελευταία χρόνια, η επίθεση εναντίον των Ρομά και των καταυλισμών τους έχει ενταθεί. Από τη μία, δήμαρχοι και κρατικοί μηχανισμοί απαξιώνουν τις βασικές ανάγκες τους και συχνά τσεπώνουν επιδοτήσεις που δικαιούνται οι ίδιοι οι Ρομά για τους καταυλισμούς τους. Από την άλλη, φασιστικές και ρατσιστικές ομάδες σπέρνουν το μίσος προς το διαφορετικό αναλαμβάνοντας πρόθυμα να κάνουν τη βρώμικη δουλειά των «από πάνω», οι οποίοι για να κυριαρχούν τους βολεύει να επικρατεί ο κανιβαλισμός στις τάξεις των καταπιεσμένων.

Από τη μεριά μας δηλώνουμε ότι δε θα αφήσουμε στις γειτονιές μας να κυριαρχήσει ο φόβος, το φασιστικό και ρατσιστικό παραλήρημα δημαρχαίων, μπάτσων και κάθε λογής καλοθελητών που θα βάλουν πλάτη για τα συμφέροντά τους. Έχουμε ζήσει πολλά τόσα χρόνια σε αυτούς τους δρόμους για να κάνουμε ό,τι δεν τρέχει τίποτα...

Να αντιπαρατεθούμε με τις ρατσιστικές και φασιστικές συμπεριφορές από όπου κι αν προέρχονται.

Να στήσουμε στον τοίχο όσους τις υποβαθμίζουν ως ακίνδυνες και όσους τις υποθάλπουν με την αδιαφορία τους.

Να δημιουργήσουμε πλατείες πολύχρωμες, σχολεία πολυεθνικά, δρόμους και γειτονιές που θα είναι αφετηρίες συνάντησης και αγώνα ντόπιων και μεταναστών.

Η ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΔΕ ΜΕΤΡΗΘΗΚΕ ΠΟΤΕ ΜΕ ΠΛΟΥΤΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ

ΜΟΝΟ ΑΝΑΜΕΤΡΗΘΗΚΕ ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ

Αντιφασίστριες-ες από τις βόρειες συνοικίες της Αθήνας

Το κείμενο που μοιράστηκε στη συγκέντρωση ενάντια στην επιτροπή κατοίκων στις 23/05/2013

Από την άλλη πλευρά, το κείμενο του καλέσματος έπαιρνε μια ξεκάθαρη θέση απέναντι στο ζήτημα. Η σύνδεση του κρατικού ρατσισμού με τις απόπειρες διαχείρισης των κονδυλίων που αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των Ρομά συνιστά μια στρατηγική που εφαρμόστηκε και στους Ρομά του Νομισματοκοπείου (όπως είδαμε και στο α΄ μέρος του κειμένου). Επιπλέον, διέκρινε σαφέστατα το ρατσισμό πίσω από κινήσεις σύστασης επιτροπής κατοίκων με θέμα την «ποιότητα της ζωής».

Και σε αυτή την περίπτωση, ωστόσο, εμφανίζεται ένα επιχείρημα που αδυνατίζει αυτή τη σαφήνεια. Ένα επιχείρημα που αναπαράγει τη εθνικό πλαίσιο συζήτησης διαγράφοντας το ρατσιστικό προνόμιο. Αυτό δεν είναι άλλο από το εξής:

Από την άλλη, φασιστικές και ρατσιστικές ομάδες σπέρνουν το μίσος προς το διαφορετικό αναλαμβάνοντας πρόθυμα να κάνουν τη βρώμικη δουλειά των «από πάνω», οι οποίοι για να κυριαρχούν τους βολεύει να επικρατεί ο κανιβαλισμός στις τάξεις των καταπιεσμένων.

Εδώ παρουσιάζεται ως κύρια αιτία του ρατσισμού των από-τα-κάτω ο «κανιβαλισμός στις τάξεις των καταπιεσμένων». Για την ακρίβεια, ο ρατσισμός των από-τα-κάτω εργαλειοποιείται αφού δεν είναι μια εμπρόθετη δράση των ίδιων, αλλά εντάσσεται στο οπλοστάσιο των «από πάνω» που διαιρούν τις «τάξεις των καταπιεσμένων». Η κριτική μας στον όρο «κανιβαλισμός» δεν είναι μια κριτική που αφορά στις λέξεις, στην πολιτική ορθότητα. Αφορά στη χρήση ενός πολιτικού εργαλείου που αμβλύνει το ρατσισμό, που εξισώνει τη βία των ρατσιστών θυτών με την όποια δράση των θυμάτων. Η διαφωνία μας με το επιχείρημα που παρατέθηκε έχει να κάνει αφενός με τις αποικιοκρατικές συνδηλώσεις του όρου που επικυρώνουν την δήθεν ανωτερότητα των λευκών δυτικών ελλήνων απέναντι στους βάρβαρους μελαψούς Ρομά. Το αποικιοκρατικό νόημα έχει παραχθεί ιστορικά από τότε που οι δυτικοί παρουσίαζαν τους κατά τόπους ιθαγενείς ως "τρελούς" που τρώγονται μεταξύ τους, υποδηλώνοντας την ανωτερότητα των λευκών απέναντι σε όλους τους άλλους. Αφετέρου, η χρήση του όρου αυτού αμβλύνει το ρατσισμό• υποστηρίζοντας πως οι έλληνες (των καταπιεσμένων στρωμάτων) που κυνηγούν και θέλουν να εκδιώξουν τους/τις Ρομά/Ρομνί είναι κανίβαλοι, ξεπλένεται το γεγονός ότι αυτοί οι έλληνες είναι ρατσιστές. Ότι δεν είναι ίσοι, δηλαδή, με τους Ρομά και τις Ρομνί αλλά ότι έχουν προνόμια εθνικά που μυστικοποιούνται όταν τους αποκαλούμε "κανίβαλους". Η ιστορική, δε, εμφάνιση του όρου αυτού έλαβε χώρα μετά το πογκρόμ του μαΐου 2011 όπου και μέσα από τη χρήση του εξισώθηκαν το ρατσιστικό πογκρόμ (και η δολοφονία του Α.Α. Μάναν) με τη δολοφονία του Μ. Καντάρη. Ο ρατσισμός και η βία που ασκείται ως επιτήρηση, επιβεβαίωση και ενίσχυση των εθνικών προνομίων των ελλήνων να βρίσκονται στο δημόσιο χώρο και να εξοντώνουν τους ξένους εξισώθηκε με τη δολοφονία στα πλαίσια μιας ληστείας (10). Έτσι και τώρα, λοιπόν, το (άρρητο) σχήμα έχει ως εξής: οι Ρομά κάτι θα έχουν κάνει, θα φταίνε κάπου και γι' αυτό οι έλληνες απαντούν με τη δημιουργία επιτροπής που θα τους διώξει επειδή είναι Ρομά/Ρομνί.

Στη συνέχεια της παρέμβασής μας, οι διαφωνίες που ταλάνιζαν τους αντιφασίστες και τις αντιφασίστριες που συγκεντρωθήκαμε έξω από το κέντρο νεότητας οξύνθηκαν όταν κάποιοι επέλεξαν να μπουν στο χώρο της εκδήλωσης ώστε να δοκιμάσουν την... απεύθυνση στους ρατσιστές (11). Λίγο μετά – και αφότου ένας από τους παρευρισκόμενους κατοίκους έφυγε βρίζοντας ως

ρατσιστές τους εναπομείναντες παρακολουθητές της εκδήλωσης – αποφασίσαμε να αποχωρήσουμε ανανεώνοντας το ραντεβού μας για πιθανή επανεμφάνιση της επιτροπής. Όπως γίνεται κατανοητό, βέβαια, δεν ξανασυγκεντρωθήκαμε να εμποδίσουμε τις επόμενες ανακοινωμένες συνευρέσεις της επιτροπής κατοίκων.

Κλείνοντας την αναφορά μας στην κίνηση αυτή, θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι στις κουβέντες απολογισμού της αντισυγκέντρωσης εκφράστηκαν κάποια σκεπτικά από ορισμένους συμμετέχοντες πως «δεν ασχολούμαστε με τους Ρομά γιατί δεν θέλουμε να έρθουμε σε κόντρα με τις τοπικές κοινωνίες». Η άποψη αυτή, σε συνδυασμό με την επιδίωξη αρκετών εξ ημών να επηρεάσουν τους ρατσιστές κατοίκους, φέρνει στην επιφάνεια τόσο το γεγονός πως ο δομικός αντιτσιγγανισμός (12) της ελληνικής κοινωνίας δεν αναγνωρίζεται ως ζήτημα άξιο να αντιπαλευτεί, όσο και το γεγονός πως πολλές συλλογικότητες αντί να επιδιώκουν να προβληματοποιήσουν το ρατσισμό επιρρίπτουν την ευθύνη στα θύματα· στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εγκληματοποίηση (και ο λόγος περί αυτής) των Ρομά/Ρομνί είναι αρκετή για να λειτουργήσουν ως στρουθοκάμηλοι. Να χώσουν, δηλαδή, το κεφάλι τους μέσα στο ιδεολόγημα της εκ φύσεως καλής κοινωνίας που ορισμένες φορές δικαιολογείται να δείχνει τα δόντια της σε όσα υποκείμενα (Ρομά/Ρομνί, μετανάστ(ρι)ες, μειονοτικές) αμφισβητούν την εθνική καθαρότητά της. Και αυτό στο όνομα μιας "κοινωνικής απεύθυνσης" στα πλαίσια της οποίας δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις και αντικρουόμενα συμφέροντα εντός της κοινωνίας.

Η δεύτερη κίνηση που μας ενδιαφέρει – ακόμη και εν είδει καταγραφής της – αφορά στη στοχοποίηση της επιτροπής κατοίκων από ανώνυμους/ανώνυμες αντιφασίστ(ρι)ες της περιοχής (13). Η στοχοποίηση αυτή εκφράστηκε με τρόπο που περιγράφεται γλαφυρά παρακάτω:

ΑΝΑΝΔΡΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

Μια δυσάρεστη έκπληξη επιφύλαξε το σημερινό πρωινό για τους ανθρώπους του Απόλλωνα. Βαμμένοι τοίχοι με αντιφασιστικά συνθήματα, σκισμένες ελληνικές σημαίες, ρημαγμένα δίχτυα τερμάτων και όλα αυτά με φασιστικές [sic] μεθόδους, μέσα στη νύχτα και πολύ πιθανόν από κουκουλοφόρους δράστες. (14)

Η πρέπουσα επιτέλεση της αρρενωπότητας δίνει τον τόνο σε αυτή την ανακοίνωση. Οι σωστοί άντρες δεν δρουν τη νύχτα. Πόσο μάλλον να εκφράζουν με βίαιο τρόπο την αντίθεσή τους σε όσους στηρίζουν τη ρατσιστική δράση των κατοίκων της περιοχής. Ο ανδρισμός αρθρώνεται με το εθνικό καθήκον. Συνεπώς, οι δράστες εγκαλούνται ως «κουκουλοφόροι» πιθανώς για να συνδεθούν με τους χίτες και για να μπορέσουν οι συγγραφείς της ανακοίνωσης να χαρακτηρίσουν τις μεθόδους τους ως «φασιστικές» [μια εκ των οποίων είναι, σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, το βάψιμο αντιφασιστικών(!) συνθημάτων]. Η στοχοποίηση του γηπέδου, όμως, ήταν μια φασιστική ενέργεια; Πού εδράζεται και για ποιο λόγο ασχολούμαστε με αυτήν;

Σε προηγούμενο κείμενό μας (15) σχολιάσαμε την αντίδραση της επιτροπής κατοίκων να αμβλύνει το λόγο της ώστε να μην έχει άμεσες αναφορές σε εθνικισμό και ρατσισμό. Γράφαμε εκεί πως

"Αυτός είναι ο ιδεολογικός μανδύας του σημερινού ρατσισμού: καταδίωξη των ξένων στη βάση του (ιστορικά συνεκτικού) εθνικού συμφέροντος. Ο πυρήνας του ρατσιστικού μίσους εναντίον των Ρομά/Ρομνί φαίνεται και από κάτι επιπλέον: στην παρέμβαση που έγινε ενάντια στην επιτροπή κατοίκων χρησιμοποιήθηκε το επιχείρημα πως οι φράσεις με τις οποίες τελείωνε το κάλεσμά της είναι ρατσιστικές. Ο ιθύνων νους της ρατσιστομάζωξης αφουγκράστηκε την κριτική μας κι έτσι στο επόμενο κάλεσμα το κείμενο υπήρχε αυτούσιο εκτός από τις δύο αυτές τελευταίες περιόδους λόγου. Αφομοίωσε, δηλαδή, την κριτική στο βαθμό που αφορούσε στη μορφή του κειμένου, αφήνοντας απείραχτη την ουσία: «οι Ρομά είναι πρόβλημα και πρέπει να εκδιωχθούν»."

Μετά τη δημιουργία της επιτροπής κατοίκων χαλανδρίου, το γεγονός πως οι Ρομά είναι πρόβλημα έπρεπε να εκφράζεται με οργανωμένο τρόπο, πέρα από τις διάχυτες καθημερινές ρατσιστικές συζητήσεις. Έπρεπε να δημιουργηθεί ένα πεδίο στη δημόσια σφαίρα, ρητό και επίσημο, όπου ο αντιτσιγγανισμός θα εκφερόταν από τα στόματα όσων τα υλικά συμφέροντα διαπλέκονταν με την απομάκρυνση των Ρομά από την περιοχή. Προκειμένου να αναγνωριστούν μεταξύ τους όσοι είχαν βλέψεις και να οργανώσουν τη δράση τους. Έτσι, η επιτροπή κατοίκων αποφάσισε να συνευρίσκεται και να συζητά το πρόβλημά της σε σταθερή εβδομαδιαία βάση στο αναψυκτήριο του γηπέδου του απόλλωνα χαλανδρίου. Μια συμβολική κίνηση

φιλική επίσκεψη στο γήπεδο όπου κουβέντιαζε η ρατσιστο-επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου

"Τα υλικά συμφέροντα δεν είναι ποτέ ανεξάρτητα από τις κοινωνικές φαντασιακές σημασίες που κουβαλάνε. Για την ακρίβεια, θα λέγαμε ότι δεν υπάρχουν "καθαρά" υλικά συμφέροντα· αντίθετα, αυτά κατασκευάζονται ως τέτοια μέσα στο πεδίο των κοινωνικών σχέσεων και γύρω από δομικές κοινωνικές ιεραρχήσεις. Τα πεδία του φύλου, του έθνους, της φυλής, της κοινωνικής τάξης, της σεξουαλικότητας, της ηλικίας, της σωματικής αρτιμέλειας δομούν (και δομούνται από) τις σχέσεις εξουσίας που διαπλέκονται. "

καθώς, σε πρώτο επίπεδο, εκεί ήταν ο χώρος όπου καλούνταν να μετεγκατασταθούν οι Ρομά· σε δεύτερο επίπεδο, επειδή στα τμήματα της ομάδας αυτής συμμετέχουν Τσιγγανάκια. Η κυριαρχία των ελλήνων ρατσιστών (θα) ήταν ολοκληρωτική. Χωρίς να δέχεται αμφισβήτηση και με το δημόσιο λόγο να περιστρέφεται γύρω από το «πόσο μεγάλο πρόβλημα είναι οι Ρομά».

Κατά τη γνώμη μας, ακριβώς αυτό το μονοπώλιο του λόγου και της άσκησης συνεχούς ρατσιστικής πίεσης είναι που στοχοποιήθηκε από όσους προέβησαν σε αυτή την κίνηση. Η εγκυρότητα του ισχυρισμού αυτού φαίνεται από το γεγονός πως μετά από αυτή την ενέργεια άμεσης δράσης, η επιτροπή κατοίκων σταμάτησε να βρίσκεται στο συγκεκριμένο χώρο. Οι συνέπειες της αναγραφής συνθημάτων, λοιπόν, φάνηκαν πολύ σύντομα. Έγινε σαφές στους ρατσιστές κατοίκους ότι υπάρχουν κάποιοι και κάποιες που δεν είναι διατεθειμένοι να ενδώσουν στον αντιτσιγγανικό λόγο που χτιζόταν και έθετε ως στόχο την εκκένωση του καταυλισμού των Ρομά. Ότι υπάρχουν υποκείμενα με πρόθεση και δυνατότητα να δράσουν σε αντιπαράθεση με τις οργανωτικές μορφές του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού. Τα προβληματικά σημεία της ενέργειας, από την άλλη, μπορούν να αναζητηθούν στο ότι ήταν περισσότερο μια κίνηση εντυπωσιασμού παρά ουσιαστικής παρέμβασης. Από όσο ξέρουμε ούτε ακολούθησαν άλλες τέτοιες κινήσεις άμεσης δράσης ούτε δόθηκε κάποια συνέχεια, ενώ η ίδια η επιτροπή κατοίκων συνέχισε να επιδιώκει την περαιτέρω οργάνωσή της και την εύρεση επιπλέον συμμάχων.

***συμπεράσματα για αντιφασιστική δράση (από ανθελληνική σκοπιά, όμως...)**

Η κριτική στην αντιτσιγγανική επιχειρηματολογία που παρουσιάζουμε εδώ δεν εκκινεί από μια θέση σύμφωνα με την οποία ο αντιφασισμός (ή η υπόθεση της ατομικής και κοινωνικής αυτονομίας, ή ο κομμουνισμός, ή η αναρχία, ή οποιοδήποτε πρόταγμα) στηρίζεται στην ενάργεια του λόγου του. Δεν είναι ζήτημα πειθούς η άσκηση ανταγωνιστικής προς τις κυρίαρχες σχέσεις εξουσίας πολιτικής. Τουλάχιστον όχι μόνο ζήτημα πειθούς. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι οι συλλογικότητες των ανταγωνιστικών κινημάτων να παίρνουν ξεκάθαρη θέση υπέρ των θυμάτων των σχέσεων εξουσίας. Να αναγνωρίζουν ποιοι και ποιες πλήττονται σε κάθε συνθήκη και να μην κατηγορούν εκείνους κι εκείνες για τους αποκλεισμούς και τις ιεραρχήσεις. Να αναγνωρίζουν, δηλαδή, την εθνική ταυτότητα και τη συναρμογή της με το φύλο, την τάξη και τη σεξουαλικότητα (16) ως μια εχθρική συνθήκη.

Από εκεί και πέρα, μέσα από την ενασχόληση με το συγκεκριμένο παράδειγμα κοινωνικού ανταγωνισμού – και χωρίς να υποστηρίζουμε ότι έχουμε τις τελικές απαντήσεις αναφορικά με το ρατσισμό ή τον αντιτσιγγανισμό – κρίνουμε ότι μπορούμε να μοιραστούμε κάποια συμπεράσματα (17) με όσες εχθρεύονται τις κυρίαρχες σχέσεις εξουσίας και ψάχνουν τρόπους να τις αντιπαλέψουν αντικρίζοντάς τες κατάματα.

i) Τα υλικά συμφέροντα δεν είναι ποτέ ανεξάρτητα από τις κοινωνικές φαντασιακές σημασίες που κουβαλάνε. Για την ακρίβεια, θα λέγαμε ότι δεν υπάρχουν "καθαρά" υλικά συμφέροντα· αντίθετα, αυτά κατασκευάζονται ως τέτοια μέσα στο πεδίο των κοινωνικών σχέσεων και γύρω από δομικές κοινωνικές ιεραρχήσεις. Τα πεδία του φύλου, του έθνους, της φυλής, της κοινωνικής τάξης, της σεξουαλικότητας, της ηλικίας, της σωματικής αρτιμέλειας δομούν (και δομούνται από) τις σχέσεις εξουσίας που διαπλέκονται. Έτσι, και στην περίπτωση αυτή, όταν αναφερόμαστε στους ρατσιστές που συγκρότησαν την επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου, δεν αναφερόμαστε μόνο σε ιδιοκτήτες, ούτε μόνο σε μικροαστούς. Αναφερόμαστε σε έλληνες πολίτες (που αγκαλιάζουν όλη τη γκάμα των κοινωνικών τάξεων) οι οποίοι δεν γουστάρουν τους/τις Ρομά/Ρομνί. Είναι ρατσιστές και επειδή οι Τσιγγάνοι τους κλέβουν την απόλαυση του να είναι έλληνες, και επειδή θεωρούν ότι οι Ρομά υποβαθμίζουν την ζωή της γειτονιάς, και επειδή κάποιοι εξ αυτών θέλουν να μοσχοπουλήσουν τα οικόπεδά τους, και επειδή θέλουν να διοχετεύσουν το μίσος τους για τους μη κανονικούς έλληνες.

ii) Στηρίζουμε τους Ρομά και τις Ρομνί, ως υποκείμενα που υφίστανται τον ελληνικό ρατσισμό. Γι' αυτό είμαστε αλληλέγγυοι και αλληλέγγυες σε αυτούς· όχι επειδή είναι καλά παιδιά, ούτε επειδή είναι κακόμοιροι. Αντιθέτως, όταν κάνουμε πολιτική ως κομμάτι(α) των ανταγωνιστικών κινημάτων δεν βασιζόμαστε στους ορισμούς της αστυνομίας, της ρατσιστικής κοινωνικής πλειοψηφίας ή του κράτους για να προσεγγίσουμε πληττόμενες κοινωνικές ομάδες. Επειδή δεν μας

αυτοκόλλητο που κολλιέται τους τελευταίους μήνες στο κάτω χαλάνδρι

νοιάζει αν οι Τσιγγάνοι βάζουν δυνατά τη μουσική τους ή αν κατουράνε τα δέντρα στο δρόμο. Αυτό που μας κάνει να ανησυχούμε είναι το γεγονός ότι αντί να ασκείται αντιρατσιστική κριτική (στην ελληνική κοινωνία και στο κράτος της), κυριαρχεί η αντεγκληματική πολιτική.

iii) Η (αβέβαιη) επιτυχία των παρεμβάσεών μας απαιτεί να βρούμε τους φίλους μας και να αναγνωρίσουμε τους εχθρούς μας. Επειδή αυτό που μας κινητοποιεί είναι να επιτεθούμε στον ελληνικό ρατσισμό. Και στα δύο πρόσωπά του: και στο θεσμικό (δήμος, κρατικές υπηρεσίες, μπάτσοι, δικαστές) και στο κοινωνικό (ρατσιστές-της-διπλανής-πόρτας). Κι όχι να πούμε στους Ρομά τι να κάνουν: εξάλλου, όπως και όλα τα κοινωνικά υποκείμενα που πλήττονται από τον ελληνικό ρατσισμό, κανένας έλληνας λευκός μπαλαμός δεν γνωρίζει καλύτερα από τους Ρομά και τις Ρομνί τα προβλήματα, τις τακτικές αντιμετώπισης στην καθημερινότητά τους. Αντίθετα, εκεί που μπορούμε να βρεθούμε από κοινού είναι στην έμπρακτη έκφραση μίσους για το ελληνικό προνόμιο. Όπως σημείωναν και οι antifa negative είναι απαραίτητο «*[...] να ανοίξουμε 'χώρο' και να δώσουμε αέρα να συζητιέται και να πολεμιέται ο ρατσισμός των μπαλαμών. Δεδομένων των εκάστοτε συσχετισμών δυνάμεων πρέπει να αναμετρηθούμε επιτέλους με τους θύτες, κάνοντάς τους να το μετανιώσουν, να οργανώσουμε τις αντιλήψεις μας και την οργή μας εναντίον τους[...]*» (Αντιτσιγγανισμός: ιστορίες ρατσισμού από την χώρα των μπαλαμέ, αθήνα, 2014, σελ. 100). Ενταγμένες ακριβώς σε αυτό το πλαίσιο, οι απαντήσεις που δίνουμε σαν τοπικές εκφράσεις του ανταγωνιστικού κινήματος χρειάζονται μια συνέπεια, μια δέσμευση. Συνέπεια και δέσμευση στην πόλωση και την όξυνση των αντιπαραθέσεων που υπάρχουν στις γειτονιές, στην ανίχνευση των κοινωνικών σχέσεων που σημαδεύουν τη ζωή της γειτονιάς, στην ανάλυση των κυρίαρχων λόγων που χρησιμοποιούνται στη βάση των οποίων εγκαλούνται τα υποκείμενα (18).

iv) Η επαφή με τα ίδια τα υποκείμενα που υφίστανται τον ελληνορατσισμό είναι ουσιώδης. Όχι επειδή έχουμε αυταπάτες ότι άμα πιούμε δυο μπύρες με μερικούς Τσιγγάνους θα ζούμε σαν κι αυτούς –αλλά για να μπορέσουμε να ακούσουμε το εύρος των πτυχών της ζωής που αγκαλιάζει ο αποκλεισμός τους. Για να ακούσουμε τι σημαίνει διαχείριση ανθρώπινων πληθυσμών (19), που ενώ έχουν την μπλε ταυτότητα και την ελληνική ιθαγένεια, είναι αποκλεισμένοι και αποκλεισμένες από το σχολείο, την εργασία, τη στέγαση. Για να ξέρουμε ότι όταν θέλουμε να αγωνιστούμε μαζί τους πρέπει να ξεκινάμε από μια αρνητική κριτική των ελληνικών εαυτών μας. Για να εφαρμόσουμε αυτό που έγραφε η μαύρη, λεσβία φεμινίστρια Πατ Πάρκερ σε οποιαδήποτε λευκή θέλει να γίνει φίλη της «Το πρώτο που πρέπει να κάνεις είναι να ξεχάσεις πως είμαι Μαύρη. Δεύτερον, ποτέ μην ξεχάσεις πως είμαι Μαύρη.» (20)

v) Η διαχείριση των Τσιγγάνων από το ελληνικό κράτος αντανακλά τον αντιτσιγγανισμό της ελληνικής κοινωνίας. Αυτό είναι φανερό τόσο από την μπατσική αντιμετώπιση και την καταστολή όσο και από τη βιοπολιτική συνθήκη «καταγραφής των αναγκών». Ολόκληρη η ρητορεία που έχει χτιστεί γύρω από τους Ρομά και τις Ρομνί παράγει μια υποτίμηση απέναντί τους. Το πρότυπο του λευκού έλληνα φορολογούμενου χριστιανού οικογενειάρχη άντρα που σιχαίνεται και περιφρονεί τους Ρομά είναι η φιγούρα μιας εθνικής επιταγής. Μιας εθνικής επιταγής που συνέχει και συνδέει τον (ελληνικό) λαό με το (ελληνικό) κράτος ενάντια στους Ρομά που διασαλεύουν την τάξη και στις Ρομνί που από-φυσικοποιούν την κυρίαρχη αντίληψη της ελληνικής ταυτότητας. Μέσα από αυτή τη θέση διέρχεται και το γεγονός πως το περιεχόμενο των αγώνων μας και των παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο (χρειάζεται να) συναρθρώνει τις αντιστάσεις στις σχέσεις εξουσίας. Τα υποκείμενα δεν έχουν μόνο μια ταυτότητα. Επίσης, δεν είναι γενικά και αόριστα «εξουσιαζόμενοι». Κι αυτό επειδή οι σχέσεις εξουσίας δεν είναι μόνο κάθετες, αλλά και οριζόντιες. Οι εξουσίες, δηλαδή, δεν χτίζονται μόνο έξω από εμάς, αλλά διαμορφώνονται και εντός μας.

vi) Ο ελληνικός φασισμός δεν οργανώνεται με έναν τρόπο. Ωστόσο, αυτό που επιδιώκει είναι η εγκαθίδρυση ενός κρατικού μηχανισμού στις γειτονιές. Όχι ότι δεν υπάρχει κεντρική κρατική πολιτική· η επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου – όπως και αντίστοιχες επιτροπές στο μοσχάτο ή στην πάτρα – επιδιώκει να διαμεσολαβήσει τα συμφέροντα των κατοίκων βασιζόμενη στο ρατσισμό εναντίον των τσιγγάνων. Επιδιώκει να αναδιατάξει τις τοπικές σχέσεις εξουσίας αναδεικνύοντας όλη τη σαπίλα της ελληνικής κοινωνίας. Κι αυτό επειδή οσμίστηκε ότι οι εποχές αλλάζουν (21): η σημασία της κοινωνίας των πολιτών αυξάνεται ολοένα και περισσότερο. Είτε με μπάτσους είτε με μκο, δηλαδή, το να μπορούν οι ίδιοι οι κάτοικοι να διεκδικούν την εφαρμογή ρατσιστικών μέτρων ζητώντας περισσότερο κράτος (περισσότερη επιτήρηση, καλύτερο έλεγχο, πιο πετυχημένο αποκλεισμό) είναι συστατικό στοιχείο μιας νέας αντίληψης για την πολιτική που εμφανίζεται. Και την εφαρμογή της σε τοπικό επίπεδο είναι που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε.

ΕΛΛΑΔΑ ΣΚΑΣΕ!

ΡΟΜΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ
ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΙΣΤΕ ΕΣΕΙΣ ΞΕΦΤΙΛΕΣ ΡΑΤΣΙΣΤΕΣ!

μιχάλης

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) Περισσότερα επ' αυτού στη συνέχεια του κειμένου.

(2) Η μόνη πρόταση που είχαν δεχτεί οι ίδιοι οι Ρομά αφορούσε στο να συνεχίσουν να ζουν εντός των ορίων του δήμου χαλανδρίου. Φυσικά, αυτή η πρόταση δεν έγινε δεκτή από καμία δημοτική παράταξη.

(3) Η αφίσα της εκδήλωσης δημοσιεύεται εδώ: https://svistetous.wordpress.com/2013/11/20/εκδήλωση-συζήτηση-κεερφα-χαλανδρίου/

(4) Η εκδήλωση αυτή εντασσόταν, σύμφωνα με τους διοργανωτές της, (όπως βλέπουμε εδώ: http://www.antiracismfascism.org/component/k2/item/832-22) στην καμπάνια «Ανοιχτές Συνελεύσεις για την οργάνωση της παγκόσμιας μέρας δράσης στις 22 Μάρτη».

(5) Εντάξει, δεν περιμέναμε να τα ακούσουμε αυτά από την αριστερά.

(6) Σε ένα κείμενο που αναλύει τη σύνδεση έθνους-σεξουαλικότητας, η Σούλα γράφει πως: «Ο εθνικισμός πριμοδοτεί μια μορφή ανδρικού δεσίματος αποκλείοντας άλλες δυναμικές επανασημασιοδότησης του φύλου και της σεξουαλικότητας», ενώ συνεχίζει αναφερόμενη στο πογκρόμ εναντίον των Αλβανών μεταναστών το σεπτέμβρη του 2004, «Η αρρενωπότητα απαντάει σ' ένα ερώτημα θεμελιακό για τον τρόπο με τον οποίο υπάρχουν τα υποκείμενα, το 'πώς είναι ο άνδρας'. [...] Αυτοί που δουλεύουν για μας δεν δικαιούνται να πανηγυρίζουν. Ήδη αυτή η ανισότητα μας κάνει πολύ πιο άντρες από αυτούς.» (Σούλα, "Έθνος. Ο τόπος των ανδρών και των μανάδων τους", Black Out στο κοινωνικό εργοστάσιο, #11, σελ. 8-9)

(7) Στο επιχείρημα αυτό κατασκευάζεται μια ψευδεπίγραφη ενότητα όλων των κατοίκων –ενώ είναι φανερό ότι οι Ρομά/Ρομνί θεωρούνται ο τελευταίος τροχός της αμάξης από τους χαλανδραίους κατοίκους. Το ίδιο επιχείρημα ξεδιπλώνεται σε διάφορα κείμενα της δημοτικής αρχής. Αντιγράφουμε από σχετική ανακοίνωση: «Η «Αντίσταση με τους πολίτες του Χαλανδρίου» μίλησε για «τριπλή ομηρία» από τους χειρισμούς του κράτους εδώ και χρόνια: Πρώτον των Ρομά που μένουν σε άθλιες συνθήκες και αντιμετωπίζουν δυσκολίες κοινωνικής ένταξης, δεύτερον των κατοίκων που μένουν κοντά στο καταυλισμό και έχουν αντικειμενικά και καθημερινά προβλήματα και τρίτων των ιδιοκτητών που διεκδικούν τα οικόπεδά τους» (πηγή: http://www.stasi.gr/index.php/chalandri/news/item/487-dimotikosymboulio061014, η έμφαση δική μας). Τι σημαίνει, άραγε, ότι οι κάτοικοι που μένουν κοντά στον καταυλισμό έχουν αντικειμενικά και καθημερινά προβλήματα; Τι σχέση έχουν αυτά τα προβλήματα με τον καταυλισμό των Ρομά; Τι άλλο είναι αυτή η δήλωση παρά κλείσιμο του ματιού στις ρατσιστικές ρητορείες; Τι άλλο παρά αντιτσιγγανική δικαιολόγηση του ρατσισμού και της βούλησης για αποπομπή των Ρομά/Ρομνί;

(8) Τα παραπάνω ειπώθηκαν σε κλειστή εκδήλωση που διοργάνωσε ο δήμος χαλανδρίου στις 14/01/2015 και η οποία απευθυνόταν στους κατοίκους του καταυλισμού.

(9) Σε αυτές τις απαντήσεις, εκτός από αυτές που θα συζητηθούν εδώ, περιλαμβάνονται δύο αφίσες που έχει κολλήσει ο πυρήνας antifa xalandri αναδεικνύοντας τη σχέση ρατσισμού-ιδιοκτησίας και τη διαχείριση του καταυλισμού ως ζητήματος δημόσιας τάξης, η έμπρακτη όσο και μειοψηφική αλληλεγγύη κατά την απόπειρα εκκένωσης του καταυλισμού (30/09/2014) καθώς και μια πορεία που καλέστηκε από τη συνέλευση autonome antifa και τον πυρήνα antifa xalandri και πραγματοποιήθηκε στις 22/11/2014. Παρότι θεωρούμε ότι οι κινήσεις αυτές κινούνται παράλληλα με όσα υποστηρίζονται εδώ, διάφορα σημεία κριτικής θα μπορούσαν να απευθυνθούν και σε αυτές.

(10) Μια οξεία ανάλυση του επιχειρήματος που συνοπτικά παρουσιάζουμε εδώ, σε σχέση με τη χρήση του όρου "κοινωνικός κανιβαλισμός" εντασσόμενη στα ιστορικά πλαίσια που πρωτοχρησιμοποιήθηκε μπορεί να βρεθεί στο κείμενο "Οι σύντροφοί μας οι κανίβαλοι" στο Terminal 119, #4, θεσσαλονίκη, 2011. Αντιγράφουμε: «Στις μεταφορές του όρου σήμερα, στο κέντρο της Αθήνας, ο 'κανιβαλισμός' φαίνεται να πήρε δύο συγγενείς νοηματικά χρήσεις: σύμφωνα με την πρώτη, οι κάτοικοι του κέντρου, οι λεγόμενοι ντόπιοι αλλά και οι μετανάστες, χαρακτηρίστηκαν ως 'κανίβαλοι' γιατί δήθεν αλληλοσκοτώνονταν. Έτσι επιχειρήθηκε να εξισωθούν μια ρατσιστική δολοφονία εναντίον ενός μετανάστη από το Μπαγκλαντές, η οποία αποτελούσε μήνυμα για όλες τις μεταναστευτικές κοινότητες στην Αθήνα, αλλά και η ληστρική δολοφονία ενός έλληνα η οποία όμως δεν είχε ρατσιστικά κίνητρα. Με αυτό τον τρόπο επιχειρήθηκε οι πράξεις της δολοφονίας να ειδωθούν ανεξάρτητα των υποκειμενικών τους συνθηκών κι ανεξαρτήτως των θυμάτων τους, όπως ας πούμε θα τις έβλεπε μάλλον ένα αστυνομικό δελτίο ή, τέλος πάντων, ένα οποιοδήποτε δελτίο του οποίου ο ρόλος, ο στόχος και η θέληση δεν είναι να κατονομάσουν τον ρατσισμό.» (ό.π. σελ. 96)

(11) Όπως γράφουν εύστοχα, για την περίπτωση της επιτροπής κατοίκων μοσχάτου, οι autonome antifa: «Βρισκόμαστε ακόμη στα αρχικά στάδια, τότε που κανείς δεν είναι ρατσιστής, τότε που όλοι είναι «κάτοικοι» γεμάτοι ενδιαφέρον για την περιοχή τους, τότε που αν υπονοήσει κανείς ότι αυτοί είναι φασίστες θα εισπράξει από έκπληξη έως περιφρόνηση από όλες τις μπάντες του πολιτικού φάσματος» (στο "Μια επιτροπή κατοίκων στα σπάργανα: Ρατσισμός στο Μοσχάτο και στον Ταύρο" από το autonome antifa, Επιτροπές Κατοίκων, κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού ρατσισμού, Αθήνα, 2012, σελ. 52)

(12) Ο αντιτσιγγανισμός έχει και το δίδυμο αδερφάκι του. Αναφερόμαστε στην εξωτικοποίηση και τον ιδεαλισμό που ντύνουν οι περιγραφές για την "επιλογή" του νομαδισμού των Ρομά, τη φολκλορική αποκάλυψη συνηθειών και εθίμων. Μια στάση που κυρίως έχει υιοθετηθεί από ακαδημαϊκούς τσιγγανολόγους. Ωστόσο, κι αυτή αφομοιώνεται από τον ολοένα και αυξανόμενο αντιτσιγγανισμό.

(13) Η αντίληψη αυτή βρήκε υποστηρικτές και υποστηρίκτριες (με διαφορετικό τρόπο) όταν μερικούς μήνες αργότερα βγήκε αφίσα από τον αντιφασιστικό πυρήνα antifa xalandri που αναφερόταν στα άτομα που απάρτιζαν το διοικητικό συμβούλιο της επιτροπής κατοίκων χαλανδρίου μέσα από την ανάδειξη των συγκεκριμένων υλικών συμφερόντων που εκφράζονταν από αυτήν.

(14) Ολόκληρη η ανακοίνωση του σωματείου μπορεί να βρεθεί στο παρακάτω λινκ: http://stinplatia.blogspot.gr/2013/06/blog-post_2802.html

(15) Η επίδοξη αναγνώστρια μπορεί να διαβάσει το κείμενο με τίτλο

"Για την εμφάνιση των φασιστών της χρυσής αυγής στο Χαλάνδρι (ή αλλιώς εθνικισμός ante portas)" στον παρακάτω σύνδεσμο: https://0151.espivblogs.net/2014/03/07/halandriantifa/

(16) Διατήρηση της οικογενειακής και της εθνικής συνοχής: αυτό το ρόλο επιτελούν τα στερεότυπα γύρω από τη σεξουαλικότητα και την ικανότητα διαφθοράς των Ρομνί. Πιο συγκεκριμένα, «[η] σεξουαλικοποίηση αναπαριστά συνήθως ένα λεγόμενο 'θετικό στερεότυπο'. Σύμφωνα με αυτό, οι Τσιγγάνες θεωρούνται υπερ-σεξουαλικές, 'καλές στο κρεβάτι', σαγηνευτικές, ίσως πρόστυχες, πεπειραμένες σεξουαλικά, συνεπώς και περισσότερο ανοικτές σε σεξουαλικές προτάσεις, απ' ότι άλλες γυναίκες. Με αυτή την έννοια, οι Τσιγγάνες, ως σεξουαλικά χρήσιμες στο πλαίσιο μιας αρρενωπής εθνικής φαντασίωσης, αποτελούν το θετικό συμπλήρωμα των Τσιγγάνων ανδρών, για τους οποίους επιφυλάσσεται η εικόνα του βίαιου, επικίνδυνου, τρομακτικού, σκληρού άνδρα ή και αγοριού. [...] Η γυναίκα ήταν και παραμένει το αρνητικό συμπλήρωμα του άνδρα.» (antifa negative, Αντιτσιγγανισμός. Ιστορίες ρατσισμού από τη χώρα των μπαλαμέ, Αθήνα, 2014, σελ. 30)

(17) Η παράθεση των συμπερασμάτων εν είδει σημείων παρακαλούμε να μην σας μπερδέψει. Δεν τα θεωρούμε ασύνδετα – ίσα ίσα, κρίνουμε ότι το νήμα που τα συνδέει γίνεται πιο σαφές όταν διαβαστούν ως απόρροια όσων έχουμε γράψει μέχρι τώρα.

(18) Μια αντίστοιχη άποψη μπορεί να βρεθεί στο κείμενο "Πόλωση, πόλωση, πόλωση! (η τοπική δράση σε καιρούς καπιταλιστικής κρίσης)" (Antifa! Πόλεμος ενάντια στο φόβο, #42, αθήνα, 2014).

(19) Η διαχείριση σαν όρος κρύβει την γκάμα των επιλογών του κράτους και των στρατηγικών που διαθέτει ως μηχανισμός βιοπολιτικού ελέγχου των πληθυσμών. Διαφορετικοί πληθυσμοί είναι διαχειρίσιμοι με διαφορετικούς τρόπους. Πχ τα παιδιά των μεταναστ(ρι)ών που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα και έχουν πάει εδώ σχολείο, χρειάζεται να βιώσουν το ρατσισμό και ως άγχος για την παραμονή τους. Χρειάζεται να βιώσουν τη συνάρθρωση του πολιτισμικού και φυλετικού ρατσισμού των ελλήνων κατοίκων με τον ταξικό ρατσισμό του ελληνικού κράτους.

(20) Την ατάκα αυτή τη βρήκαμε στο ποίημα με τίτλο "Στη λευκή που θέλει να γίνει φίλη μου" (σελ. 22) στο άρθρο "Pat Parker: Νταλίκα, ανώμαλη, περίεργη" του 10ου τεύχους του περιοδικού Τεφλόν (2014).

(21) Οι autonome antifa αναλύοντας τις μεθόδους οργάνωσης των ρατσιστών στους καιρούς που διανύουμε οι γράφουν: «Αντιλαμβάνονται στην πράξη ότι δεν φτουράνε πια μόνοι τους ο καθένας όπως το '90. Όχι γιατί σταμάτησαν να είναι ατομιστές, αλλά γιατί αντιλαμβάνονται ότι οι πρόσκαιρες συμμαχίες μεταξύ τους τρέφουν τα ατομικά τους συμφέροντα. Συνειδητοποιούν ότι πρέπει συλλογικά να κρατηθούν με νύχια και με δόντια –και πιθανώς με τα όπλα, όπως δηλώνουν σε στιγμές που «τους πνίγει το δίκιο»– από την κοινωνική τους θέση.» (autonome antifa, Επιτροπές Κατοίκων. Κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού ρατσισμού, Αθήνα, 2012, σελ. 64-65)